स मातुर्वचनाकाङ्क्षी प्रविवेश पुनः सभां । अतिताम्रेक्षणः क्रोधान्निश्वसन्निव पन्नगः ।
तं प्रविष्टमभिप्रेक्ष्य पुत्त्रमुत्पथमास्थितं । विगर्हमाणा गान्धारी शमार्थं वाक्यमब्रवीत् ।
दुर्य्योधन निबोधेदं वचनं मम पुत्त्रक । हितं ते सानुबन्धस्य तथायत्यां सुखोदयं ।
दुर्य्योधन यदाह त्वां पिता भरतसत्तमः । भीष्मो द्रोणः कृपः क्षत्ता सुहृदां कुरु तद्वचः ।
भीष्मस्य तु पितुश्चैव मम चापचितिः कृता । भवेद्द्रोणमुखानाञ्च सुहृदां शाम्यता त्वया । ४३३०
न हि राज्यं महाप्राज्ञ स्वेन कामेन शक्यते । अवाप्तुं रक्षितुञ्चापि भोक्तुं भरतसत्तम ।
न ह्यवश्येन्द्रियो राज्यमश्नीयाद्दीर्घमन्तरं । विजितात्मा च मेधावी स राज्यमभिपालयेत् ।
कामक्रोधौ हि पुरुषमर्थेभ्यो व्यपकर्षतः । तौ तु शत्रू विनिर्ज्जित्य राजा विजयते महीं ।
लोकेश्वरप्रभुत्वं हि महदेतत् दुरात्मभिः । राज्यं नामेप्सितं स्थानं न शक्यमभिरक्षितुं ।
इन्द्रियाणि महत्प्रेप्सुर्नियच्छेदर्थधर्म्मयोः । इन्द्रियैर्नियतैर्बुद्धिर्वर्द्धते ऽग्निरिवेन्धनैः । ४३३५
अविधेयानि हीमानि व्यापादयितुमप्यलं । अविधेया इवादान्ता हयाः पथि कुसारथिं ।
अविजित्य य आत्मानममात्यान् विजिगीषते । अमित्रान् वाऽजितामात्यः सोऽवशः परिहीयते ।
आत्मानमेव प्रथमं द्वेषरूपेण योजयेत् । ततोऽमात्यानमित्रांश्च न मोघं विजिगीषते ।
वश्येन्द्रियं जितामात्यं धृतदण्डं विकारिषु । परीक्ष्य कारिणं धीरमत्यर्थं श्रीर्निषेवते ।
क्षुद्राक्षेणेव जालेन झषावपिहितावुभौ । कामक्रोधौ शरीरस्थौ प्रज्ञानं तौ विलुम्पतः । ४३४०
याभ्यां हि देवाः स्वर्यातुः स्वर्गस्य पिदधुर्म्मुखं । बिभ्यतोऽनुपरागस्य कामक्रोधौ स्म वर्द्धितौ ।
कामं क्रोधञ्च लोभञ्च दम्भं दर्पञ्च भूमिपः । सम्यग्विजेतुं यो वेद समहीमभिजायते ।
सततं विग्रहे युक्त इन्द्रियाणां भवेन्नृपः । ईप्सन्नर्थञ्च धर्म्मञ्च द्विषताञ्च पराभवं ।
कामाभिभूतः क्रोधाद्वा यो मिथ्या प्रतिपद्यते । स्वेषु चान्येषु वा तस्य न सहाया भवन्त्युत ।
एकीभूतैर्महाप्राज्ञैः शूरैररिनिबर्हणैः । पाण्डवैः पृथिवीं तात भोक्ष्यसे सहितः सुखी । ४३४५
यथा भीष्मः शान्तनवो द्रोणश्चापि महारथः । आहतुस्तात तत्सत्यमजेयौ कृष्णपाण्डवौ ।
प्रपद्यस्व महाबाहुं कृष्णमक्लिष्टकारिणं । प्रसन्नो हि सुखाय स्यादुभयोरेव केशवः ।
सुहृदामर्थकामानां यो न तिष्ठति शासने । प्राज्ञानां कृतविद्यानां स नरः शत्रुनन्दनः ।
न युद्धे तात कल्याणं न धर्म्मार्थौ कुतः सुखं । न चापि विजयो नित्यं मा युद्धे चेत आधिथाः ।
भीष्मेण हि महाप्राज्ञ पित्रा ते वाह्लिकेन च । दत्तोंऽशः पाण्डुपुत्त्राणां भेदात् भीतैररिन्दम । ४३५०
तस्य चैतत् प्रदानस्य फलमद्यानुपश्यसि । यद्भुङ्क्षे पृथिवीं कृत्स्नां शूरैर्निहितकण्टकां ।
प्रयच्छ पाण्डुपुत्त्राणां यथोचितमरिन्दम । यदीच्छसि सहामात्यो भोक्तुमर्द्धं महीमिमां ।
अलमर्द्धं पृथिव्यास्ते सहामात्यस्य जीवनं । सुहृदां वचने तिष्ठन् यशः प्राप्स्यसि भारत ।
श्रीमद्भिरात्मवद्भिस्तै र्बुद्धिमद्भिर्ज्जितेन्द्रियैः । पाण्डवैर्व्विग्रहस्तात भ्रंशयेन्महतः सुखात् ।
निगृह्य सुहृदां मन्युं शाधि राज्यं यथोचितं । स्वमंशं पाण्डुपुत्त्रेभ्यः प्रदाय भरतर्षभ । ४३५५